

BELGIE-BELGIQUE

PB

8900 IEPER I

3/8/36

afgiftekantoor Ieper

*WOBben wordt makkelijker dankzij website
Pol Van Den Driessche en Jan Segers over politiek en journalistiek
Harry Potter en de pers
Gust Verwerft volgde al meer dan duizend assisenprocessen
En Patrick Van Gompel over zijn heilige vuur*

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

19 oktober 2007 - nummer 107 - Verschijnt maandelijks - v.u. pol deltour, IPC, résidence palace blok C - wetstraat 155 - 1040 Brussel

UIT DE VVJ	3
ACTUEEL	
Fonds Pascal Decroos lanceert website voor WOBbers	4-5
Jan Backx was onze man op het assisenproces-Van Themsche	7
SCHEEF BEKEKEN	6
MENS ACHTER HET NIEUWS	
Jan Segers (HLN): van reporter tot manager en terug	8
BOEKENBEURSSPECIAL	
Pol Van Den Driessche over een kwarteeuw politieke journalistiek	9
Recensies	10-11
Journalisten op de Boekenbeurs	11
Harry Potter en de pers: een ambiguë verhouding	12
TECHNO	13
ICONEN VAN DE VLAAMSE JOURNALISTIEK	
Assisenverslaggever Gust Verwerft: schrijven voor de kleine man	14-15-16
FORUM	
Een woonwagenbewoner is nog geen zigeuner	17
DE DEADLINE VOORBIJ	
Patrick Van Gompel over zijn heilige vuur	18
ONDER EMBARGO	19

*De Gentse Feesten liggen alweer een tijdje achter ons, maar dit sfeerbeeld ervan is nog altijd te bewonderen – zowel op een expositie van De Morgen-fotograaf Stephan Vanfleteren in het Antwerpse FotoMuseum, als in een pas verschenen boek van hem. Tentoonstelling en publicatie gaan onder de naam *Belgium*, en leveren in zwart, wit en veel grijs een beklijvend portret van het unicum dat dit land tot nader order nog steeds is. (Foto Stephan Vanfleteren)*

De Journalist

Uit de VVJ

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Marleen SLUYDTS
Johan VAN CUTSEM
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT

Résidence Palace
Blok C - Lokaal 2232
Wetstraat 155 - 1040 Brussel
Tel. 02/235.22.70
Fax 02/235.22.72
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
lisbeth.moons@journalist.be

RECLAMEREGIE

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
lisbeth.moons@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Drukkerij Deman NV
Nijverheidslaan 5
8970 Poperinge
Tel. 057/33 67 21
Fax 057/33 40 18

MODDERCATCH

Mag een journalist naast zijn gewone werk nevenactiviteiten verrichten? Die vraag is de voorbije dagen weer opgedoken naar aanleiding van een opdracht voor het kabinet van ex-Vlaams minister Moerman. Het antwoord is ja. In 2005 heeft de VVJ een advies gevraagd aan de Raad voor de Journalistiek. In hoeverre mogen journalisten debatten modereren, interviews maken of lezingen geven in combinatie met hun beroep? Kan dat op vraag van een politieke partij of een ideologische vereniging? En hoe zit dat met de vergoeding?

Het antwoord van de Raad is eenvoudig. Er zijn geen beroepsethische regels die dat beletten, zolang de journalist zijn of haar onafhankelijkheid niet in het gedrang brengt. Of de opdracht wordt vergoed of niet, speelt daarbij geen rol. Weliswaar kan elke redactie of werkgever bijkomende afspraken of regels uitwerken, voegt de Raad eraan toe.

De VVJ hoopt door dit advies in herinnering te brengen een einde te maken aan de 'mediaoorlog' over journalisten die buitenshuis bijkussen, zoals dat dan smalend wordt genoemd. Even leek het erop dat een moddercatch was begonnen tussen VRT en VTМ, die vervolgens gretig door de kranten werd verslagen. Wie zonder zonde is werpe de eerste steen. En katholieker zijn dan de paus is héél moeilijk. Beste collega's, hou alstublieft op met die onzin. Het vertrouwen in de pers is weer enkele procenten gedaald door de interne guerrilla. En de score staat al zo laag!

Ook van buitenaf wordt de pers belaagd. De advocaten van Hans Van Temsche vinden dat hun cliënt geen eerlijk proces heeft gekregen omdat het proces vooraf al in de media was gevoerd. Waardoor de juryleden werden beïnvloed. De pers dient vaak genoeg als zondebok. Maar in het proces Van Temsche valt de pers weinig of niets te verwijten. De manier waarop die hele delicate zaak van bij het begin is gevolgd, verdient niets anders dan lof. Ook het proces zelf is waardig en evenwichtig in de pers gekomen.

Waar die advocaten het dan over hebben is onbegrijpelijk. Alle partijen zijn aan bod gekomen, alle standpunten zijn gehoord. Het publiek heeft een heel ruime inblik gekregen. Ruim genoeg om zelf een oordeel te kunnen vellen, net zoals de juryleden. In 2007 kan de pers niet zwijgen over een moord die de hele maatschappij beroert. Recht op informatie heet dat. We kunnen ons moeilijk inbeelden dat de advocaten zouden wensen dat bepaalde aspecten van de zaak het daglicht niet mogen zien. In A. heeft verdachte V. de mensen L. en O. vermoord en K. zwaargewond. Als het grote publiek het daar mee zou moeten doen, belanden we in een repressief regime. Goede verslaggeving, zonder haat en zonder vrees, is naast een rechtvaardige justitie een pijler van de democratie.

Marc Van de Looverbosch

Foto: Johan Van Cutsem

www.wobbing.be. Hét instrument voor de onderzoeksjournalist.

De onderzoeksjournalist onderzoekt. Dat zit in de aard van het beestje. Het Fonds Pascal Decroos wil die tweede natuur een duwtje in de rug geven met www.wobbing.be, een praktische gids voor al wie gebruik wil maken van de Wet op de Openbaarheid van Bestuur, zeg maar de WOB.

Onze site bevat naast een verhelderende aanvraagprocedure en enkele succesvolle cases ook een "letter generator" waarmee u de eerste spade kan steken in een diepgravend

dossier. Het zal de Maurice De Wildes onder u, die geen genoeg nemen met een nul op het rekest, niet verbazen dat u op onze site ook verneemt hoe u in beroep moet gaan tegen een weigering.

En als we u daarbij nog vertellen dat we op onze site ook alle Europese wetgeving en besluitvorming voor u toegankelijk maken, dan durven we hopen dat u ook een fan van deze onderzoeksmethode wordt.

FONDS PASCAL DECROOS
VOOR BIJZONDERE JOURNALISTIEK

www.fondspascaldecroos.org

NIEUWE WEBSITE PROMOOT WOBING

Het Fonds Pascal Decroos heeft met de steun van de Vlaamse overheid www.wobbing.be gelanceerd. De website maakt duidelijk hoe men zijn wettelijke recht om overheidsdocumenten op te vragen kan hardmaken.

Luc Vanheerentals

De term 'wobbing' verwijst naar de Wet op de Openbaarheid van Bestuur. Het Fonds Pascal Decroos hoopt met de website het gebruik van die wetgeving te stimuleren. Statistieken zijn er niet, maar vriend en vijand zijn het erover eens dat in ons land nauwelijks gebruik wordt gemaakt van de WOB. Hooguit 25 keer per jaar, zo raamde WOB-expert Roger Vleugels bij de voorstelling van de website op 4 oktober in de Brusselse Résidence Palace.

De federale wetgeving op de openbaarheid van bestuur bestaat al sinds 1994. Nadien volgden ook er ook nog regelingen op gewestelijk niveau. De federale administratieve overheid dient binnen de 30 dagen te reageren op een vraag om inzage, termijn die eventueel met 15 dagen kan worden verlengd. Op Vlaams niveau moet een gesolliciteerde overheid binnen de 15 dagen reageren, en worden, bij een positief antwoord, de documenten binnen de 30 dagen overgemaakt (met ook hier een uitstelmogelijkheid van 15 dagen). Bij weigering van inzage, is federaal een 'verzoek tot heroverweging' mogelijk bij dezelfde bestuursinstantie, en vervolgens een vraag om advies aan de Commissie voor Toegang tot Bestuursdocumenten. Op Vlaams niveau kan men hoger beroep aantekenen bij de Beroepsinstantie inzake de Openbaarheid van Bestuur.

Enkele weigeringen van overheden om documenten ter beschikking te stellen, leidden de afgelopen jaren tot interessante rechtspraak. Afgelopen maand mei nog veroordeelde het Brusselse hof van beroep de Belgische staat omdat ze weigerde de vzw Vredesactie documenten te geven over de in- en uitvoer van wapens in de periode 1991-2001. Bij de Raad van State loopt nog een procedure tegen een weigering van Financiën om Marleen Teugels van *Knack* briefwisseling en contracten met de Rodin Foundation ter beschikking te stellen. Teugels wil via die documenten zicht te krijgen op de financieringsmechanismen van rook-preventiecampagnes. De auditeur van de Raad van State gaf de journaliste alvast gelijk, maar op het arrest zelf is het nog wachten.

In Nederland wordt jaarlijks gemiddeld duizend keer een beroep gedaan wordt op de WOB om overheidsdocumenten op te vragen, in het VK honderdduizend keer en in de VS twee miljoen keer. Dat ons land daar maar schamel tegen afsteekt, heeft volgens Ides De Bruyne van het Fonds Pascal Decroos te maken met de journalistieke cultuur in ons land. "Journalisten maken hier meer gebruik van persoonlijke contacten om informatie te krijgen. Als ze een beroep doen op de WOB duurt het ook allemaal veel langer. Daarom is deze procedure interessant voor onderzoeksjournalistiek, maar minder voor de dagdagelijkse verslaggeving. Ander probleem is dat de WOB in ons land nog niet lang bestaat en er in de journalistieke opleidingen niet over gepraat wordt."

Leterme

Ides De Bruyne ziet nog redenen waarom de WOB in België maar matig wordt gebruikt: de weigerachtige houding van de administratie om documenten vrij te geven bijvoorbeeld, en verder gebreken in de procedure. Vooral het ontbreken van een onafhankelijke beroepsprocedure in de federale wetgeving wordt betreurd. Concreet: zelfs al wint Marleen Teugels haar zaak bij de Raad van State, dan nog staat ze geen stap verder vermits dit de administratie van Financiën niet verplicht om de gevraagde documenten te geven. Op Vlaams niveau is er wel een beroepsprocedure bij een onafhankelijke commissie. Langs die weg verkregen *Knack*-journalisten Ingrid Van Daele en Hans Van Scharen in 2005 alsnog documenten over EU-landbouwsubsidies, nadat toenmalig Vlaams Landbouwminister Yves Leterme die geweigerd had.

Volgens de Deense journaliste Henriette Vignal-Schjoth is er een goede manier om de weigerachtigheid van administraties te doorbreken: dat is gewoonweg veel gebruikmaken van de wetgeving en zo externe druk uitoefenen. Dat de nieuwe website op termijn ook informatie zal bieden over de wetgevingen in andere Europese landen, noemt Vignal-Schjoth een serieus pluspunt. In Noorwegen bijvoorbeeld moet de overheid al binnen 2 dagen een antwoord geven op de vraag naar documenten en is er slechts uitstel mogelijk voor zover dit 'redelijk' is. "Goede persoonlijke relaties zijn voor iedere journalist belangrijk om aan informatie te geraken", aldus de Deense journaliste. "Maar men mag er ook niet té veel belang aan hechten. Dergelijke contacten impliceren immers het risico van afhankelijkheid van personen die belang hebben bij hun lekken. Het voordeel van openbaarheidswetgeving is dat ze eenieder het recht geeft om een beroep te doen op een onafhankelijke bron." Ides De Bruyne beaamt: "Het verzamelen van informatie via officiële weg maakt je als journalist veel onafhankelijker en biedt ook meer mogelijkheden om aan informatie te geraken."

Wat kan er beter in de Belgische wetgeving? Om te beginnen de invoering van een onafhankelijke beroepsinstantie, die zoals in Vlaanderen voor alle overheidsdiensten geldt. Verder dringt een harmonisering van de regelingen op de verschillende beleidsniveaus zich op. Ook te doen: een uitbreiding van het toepassingsgebied van de WOB, door het begrip 'administratieve overheid' uit te breiden naar elke overheidsinstantie die overheidstaken uitvoert. Het Fonds Pascal Decroos dringt verder nog aan op de verkorting van de behandelingstermijnen, en vraagt dat in elke overheidsdienst een specifieke cel wordt aangesteld voor de behandeling van de aanvragen. Om sneller documenten ter beschikking te kunnen stellen moet de administratie ten slotte werk maken van een informatiebeheerssysteem.

*Ook de weigerachtigheid van sommige ambtenaren verklaart waarom de WOB bij ons nog niet echt ingeburgerd is.
(Foto Didier Lebrun / PhotoNews)*

SCHEEF BEKEKEN

"Uiteindelijk kreeg Greet Op de Beeck 3.029 euro voor het modereren van vier wetenschappelijke debatten. Waar hebben we het over? Over een aalmoes. En daar wordt dan het karaat van deontologie aan vastgehaakt. Arme deontologie."
Hugo Camps in De Morgen van 13 oktober 2007

"De media vinden het blijkbaar normaal dat Greet Op de Beeck 800 euro opstrijkt voor het modereren van een debat. Zelf rekende ik de jongste twintig jaar 125 tot 150 euro aan voor een avondvullende lezing. En om een debat te modereren was ik tevreden met een fles wijn."
Hugo De Ridder in dezelfde DM van 13 oktober 2007

"De kans is groot dat we in cassatie gaan, desnoods naar het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Wegens de rol van de media. Het proces zelf is fair verlopen. Maar hoe kan je nu in deze omstandigheden – met zoveel gekleurde informatie vooraf in de media – gaan veronderstellen dat de jury onbevooroordeeld was?"
Bart Herman, advocaat van Hans Van Themsche, in Het Nieuwsblad van 12 oktober 2007

"Allez vous faire foutre!"
Yves Leterme tegen een RTBF-journalist op 18 september 2007

"Leterme passe des gaffes aux insultes."
De Sud Presse-kranten op 19 september 2007

"La soeur de Bart De Wever, chômeuse en Wallonie!"
De nieuwssite van RTL op 25 september 2007

"Ik heb me al eerder beklaagd over de Franstalige media, maar dit is een strijd die ik niet winnen. Er treedt toch altijd een syndicale reflex op bij de pers."

Bart De Wever in De Morgen van 26 september 2007

"Ik zou journalisten de raad willen geven om van beroep te veranderen, schrijvers te worden, onafhankelijke mensen..."

Prins Laurent in de Concentra-kranten van 19 september 2007

"We hebben wekelijks twee hoogtepunten: de live verslagen van het Vlaamse parlement op woensdag en de vergadering van de federale Kamer op donderdag."

Ludwig Verduyn, hoofdredacteur van Actua-TV, in Het Nieuwsblad van 17 september 2007

"Ik heb altijd een hekel gehad aan het woord filmcriticus, met die krakende crrrr. Ik ben nooit de man geweest van de 'Test-Aankoop-aanpak': aanstippen wat er goed of slecht aan is. Dat doodt de liefde voor film."

Filmregisseur Nic Balthazar (Ben X) in De Standaard van 26 september 2007

"Ik reken me niet tot de cynische Vlaamse crrritici, maar beschouw het wel als mijn taak om een beetje de Test-Aankoop van de cinema te spelen."

Filmrrrrrecensent Steven De Foer in dezelfde DS van 26 september 2007

"Al het nieuws passeert elke dag door mijn handen, maar dat is het dan ook. Ik sla heus niet alles op in mijn geheugen. Heel vaak is het een kwestie van het ene oor in en het andere oor uit."

VTM-nieuwsanker Dany Verstraeten in Dag Allemaal van 2 oktober 2007

"Kranten concurreren niet alleen met andere kranten, maar ook met harder werken, aandacht voor kinderen, de fitness en de bioscoop. Wij maken dan ook een krant die tijd bespaart."

Hans Nijenhuis, redactiefchef van Nrc.next, in media.com, de mediabijlage van De Morgen van 28 september 2007

"Caroline Gennez zal nog een opmerkelijk parcours rijden, want zo werken de media nu eenmaal. Eerst vinden we iemand tof, dan vinden we het saai dat we iemand tof vinden waardoor we die persoon een beetje gaan jennen, en dan is het plots hip om diezelfde persoon weer tof te vinden. De media zijn golven, zo zei mijn leraar fysica al."

Bart Dobbelaere beschrijft 'De wetten van de media' in zijn tweewekelijkse column in De Standaard van 28 september 2007

"Journalisten willen altijd weten hoe mijn eigen seksleven eruit ziet, maar als therapeut kan ik daar niets over lossen. Het is al erg genoeg dat mensen de resultaten van seksenquêtes als norm gaan interpreteren. Wat ik doe of niet doe, gaat trouwens niemand iets aan."

Goedele Liekens bij de voorstelling van 'Ons seksboek', haar nieuwste publicatie

Belgisch Perskampioenschap

Lopen 2007

4 november - Tervuren

Op 4 november om 14u30 vindt het jaarlijkse Belgisch Perskampioenschap lopen plaats, een jogging van 5 en 10 km door het prachtige park van Tervuren. Een drafje op een licht heuvelachtig parkoers op grotendeels verharde wegen. Het kampioenschap past in de 11.11.11 solidariteitscampagne van Vosseem. Geen prijzen dus, maar wel een tijdsopname. De jogging staat open voor zowel pers als voor persmedewerkers (woordvoerders, persagentschappen...) waarvoor een gescheiden rangschikking wordt gemaakt. Uiteraard zijn zowel mannen als vrouwen welkom.

Start en inschrijvingen vinden plaats aan de gemeentelijke sporthal, Dorpstraat 38 in Vosseem.

Inschrijven kan enkel ter plaatse vanaf 13u30 en kost 5 euro. Er wordt voor de persdeelnemers een aparte inschrijvingstafel voorzien, net zoals duidelijk zichtbare borstnummers. Een bewaarruimte en douches zijn eveneens beschikbaar. Achteraf willen we graag afspreken in café 'In de Congo', Dorpsplein 11 in Vosseem (recht tegenover de kerk). De uitslag is voorzien rond 17u.

Voor meer inlichtingen kan je terecht bij Jan Margot (jan.margot@belgacom.be), Luc Blyaert (luc@blyaert.be) of Michel Lauwers (m.lauwers@echonet.be)

WEL VRIJE PERS MAAR GEEN ORAKELS OP PROCES-VAN THEMSCHE

Jan Backx

Even leek het erop dat de hel van Dante zou losbreken, in de wandelzaal van het oude Antwerpse Justitiepaleis. De uitspraak in het proces Hans Van Themsche was gevallen, en alle afspraken met persmagistraat Nico Snelders en perssyndicus ad hoc Jan Heuvelmans dreigden in chaos op te gaan. In pakkende *ecce homo*-stijl stapte advocaat Jos Vander Velpen samen met zijn cliënte Songul – zeg maar Sonja of Son – resoluut af op het verblindend camera-licht. “Ik wil iedereen bedanken”, zei het getormenteerde vrouwtje, met haar wat slepende stem. Maar de dranghekken werden gelukkig niet ondersteboven gelopen, en terwijl her en der werd samengedruimd rond meesters die nog een slotbeschouwing uit hun mouw schudden, kon de tandem Snelders-Heuvelmans opgelucht ademhalen. Ze leerden samen fietsen op het proces-Dutroux, en die ervaring leidde nu in Antwerpen tot een haast vlekkeloos parcours, in de zaak tegen de moordenaar van Ulematu en kleine Luna.

Negen procesdagen zonder dat ook maar één keer journalisten beroepsmatig-verhit borst tegen borst hadden gestaan. Een prestatie toch als je weet dat er een 160-tal accreditaties waren toegekend. In de aanloop naar het proces was er wel kruitdamp opgesnoeven rond het portretrecht van Hans Van Themsche. Op aangeven van diens verdediging ontzegde de assisenvoorzitter de media het recht om de beschuldigde in beeld te brengen – iets waar AVBB-secretaris Pol Deltour in een brief aan de betrokkenen forse kritiek op leverde. Het mocht niet baten, tijdens het proces moesten alle media het doen met tekeningen van de beschuldigde.

Op het terrein vielen vooral de praktische schikkingen op. Ivo Moyersoën, als voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg ook de ‘goede huisvader’ van het gerechtshof, had snel in de gaten dat emotioneel gekraakte mensen bij het verlaten van de zittingszaal best enige bescherming krijgen tegen al te opdringerige cameraploegen. Zo liet hij een vrije doortocht afbakenen met nadarhekken. Simpel als het ei van Columbus, en... iedereen tevreden. Daarnaast was er het ‘het torentje van Snelders’. Na het getuigenis van agent Van Peel wilde vanzelfsprekend iedereen een reactie van de man die een eind maakte aan de raid van Van Themsche. ‘Het torentje’ bracht uitkomst. Nico Snelders liet de camera- en microfoonopstelling van tevoren netjes uittesten. Geen geduw en getrek, of een getuige die zes keer hetzelfde moet vertellen...

Op schoot bij Edwin

Niet dat alles rond dit monsterproces rimpelloos verliep. Gewezen assisenvoorzitter Edwin Van Fraechem – die zwaar gekwetst uit zijn laatste proces (Van Noppen) was gekomen, ondertussen een boekje met memoires schreef en de Wablief-prijs in de wacht sleepte – had zich nu heel enthousiast als commentator en ervaren gids op dit proces gestort. Een eigen column in een krant én een chauffeur die hem heen en weer reed tussen de assisenzaal en de tv-studio. De brave man spuide overall zijn gedacht en diende zich spontaan (maar vergeefs) aan als bemiddelaar, nadat Songul Koç haar advocaat Vic Van Aelst de laan had uitgestuurd. *Het Nieuwsblad* pakte rond de ingehuurde huiscommentator Van Fraechem zelfs uit met een evenement. Pientere lezers konden

(Foto Belga)

Op de laatste procesdag, eens Van Themsche schuldig was verklaard, mochten dan toch beelden van hem worden gemaakt.

hun Van Themsche-vraag doormailen. De beloning voor de geselecteerden bestond uit een heuse debatavond met de enige echte Edwin Van Fraechem, in Groot-Bijgaarden. Op schoot bij Edwin... Het leek wel Sinterklaas.

Tot de tweede procesweek begon en pagina één van *Het Nieuwsblad* eerder geleek op een strooibiljet dat Van Fraechem over alle hoofden in Vlaanderen had uitgeschud. Sprekende titels en een pakkende lay out vermogen véél.

Voorzitter Michel Jordens, die qua gedistingeerde verschijning recht van de muurschilderingen in de assisenzaal lijkt te zijn gestapt, oordeelde dat de maat meer dan vol was. Hij onderstreepte dat er weliswaar niet mag worden getornd aan de democratische functie van de pers, maar hekelde in vlijmscherpe bewoordingen “de orakels”, die best zouden zwijgen. Daags nadien geen Van Fraechem meer. Niet in de zaal, niet in de krant, niet op het scherm. En de debatavond ten huize *Het Nieuwsblad* werd discreet afgevoerd.

Om af te ronden nog dit. In haar getuigenis vertelde moeder Van Themsche hoe ze, meegenomen naar het politiebureau, pas daar te horen kreeg wat Hans had aangericht. Toen ging plots haar gsm. De twee andere – en jongere – tienerzonen waren net van school gekomen, in volle huiszoeking. “Mama, ons huis wordt belegerd door de pers. Ze eisen uw gsm-nummer... Ze zeggen: ‘Weten jullie wel dat uw broer mensen heeft doodgeschoten in de stad? Wij moeten ons werk kunnen doen, en daarom moeten we nu de nummers van jullie pa en ma hebben!’” Toch iets om over na te denken...

JAN SEGERS (HET LAATSTE NIEUWS): 'EEN KWESTIE VAN GELOOFWAARDIGHEID'

Mark Vlaeminck

"Hoe de sfeer tussen ons nu is?", eechoot Jan Segers de vraag hoe het zit tussen hem en Karel De Gucht. "Koeltjes. Vorige week waren we nog samen in Amerika voor de bijeenkomst van de Verenigde Naties. We gaan correct met mekaar om. Maar dat er ooit iets gebeurd is, dat blijf je voelen."

Jan Segers (42) is politiek redacteur bij *Het Laatste Nieuws*. In het journalistieke gild werd hij bekend als de man die in juni 2005 serieus botste met minister van Buitenlandse Zaken Karel de Gucht (Open-VLD). Segers had uit de mond van De Gucht genoteerd dat de Nederlandse premier Balkenende op Harry Potter gelek. Prompt een rel in Nederland. "Ik heb dat nooit gezegd", ontkende De Gucht. "'t Is wel", repliceerde Segers en hij haalde een bandje boven. Segers-De Gucht: 1-0.

"Meteen was mijn late start in de politieke verslaggeving allerminst onopgemerkt voorbij gegaan", vertelt Segers. "In die branche van de journalistiek ben ik pas op mijn 39ste begonnen.

Voordien was ik chef sport bij *Het Laatste Nieuws*. Ik deed dat graag, maar ik voelde ook dat ik dat niet tot aan mijn pensioen wou blijven doen. Een sportredactie leiden met 35 journalisten is een stevige uitdaging, maar in de dagelijkse praktijk heeft het uiteindelijk meer te maken met *people management* dan met het journalistieke basiswerk. Na jaren van vergaderen en gesprekken om anderen te doen schrijven, wilde ik weer zelf gaan schrijven. Desnoods twintig uur per dag, als het maar schrijven was. Toen ik opnieuw zelf een sportevenement kon verslaan, was dat voor mij een verademing. Conclusie: stop met managen en word weer verslaggever. Zo werd ik politiek verslaggever."

En toen kwam De Gucht. "Ik interviewde hem over Europa. Ons gesprek werd opgenomen op band. Zoals bij elk interview dat ik afneem. Geen verborgen camera of stiekem bandopnemertje, gewoon open en bloot een recordertje. Tijdens het gesprek vergeleek De Gucht Balkenende met Harry Potter en noemde hij de Nederlandse premier stijfburgerlijk. Hij zei dat niet langs zijn neus weg of *off the record*. Hij herhaalde het zelfs, en dus schreef ik het ook. Gewoon in de tekst. Niet eens als titel of als quote."

"Drie uur na het interview moest De Gucht vertrekken naar China. Hij had dus geen tijd om zelf de tekst na te lezen.

Jan Segers: 'Wij beslissen zelf wel wie we wanneer aan het woord laten.' (Foto Maitrise)

Dat zouden zijn medewerkers wel doen. En die deden dat. Enkele kleine tekstaanpassingen werden op hun verzoek doorgevoerd. *No problem*. Tot mijn stuk verscheen met de uitspraak over Balkenende/Potter. En meteen zat het spel op de wagen. Nederland was *not amused*. Een diplomatieke rel in de Lage Landen. En De Gucht zei dat hij dat niet gezegd had."

"Kijk, dat kan dus niet. Als ik als beginnend politiek verslaggever beschuldigd word van woorden in de mond van een minister te leggen die hij nooit gezegd heeft, dan mag ik het wel vergeten. Dat is een kwestie van geloofwaardigheid. Dan moet ik toch mijn integriteit verdedigen. Als journalist en als mens. Ik zit 20 jaar in de journalistiek en ik heb honderden interviews gemaakt. Nooit heb ik achteraf een probleem gehad. Nederland tilde zwaar aan de uitspraak van De Gucht en om te staven dat ik niet gemanipuleerd had, heb ik dan het bandje tevoorschijn gehaald en het aan de NOS laten horen. Zij hebben het uitgezonden."

Voor Segers ligt het incident intussen achter de rug. "Maar het toont wel dat een gezonde afstand tussen journalisten en politici nodig blijft", is de les die hij onthouden heeft. "Politieke journalisten en politici hebben elkaar nodig. Beiden willen scoren, ieder op zijn terrein, en dus kun je maar beter op je hoede zijn. Natuurlijk kun je vertrouwelijk met elkaar omgaan, maar er zijn grenzen. En het is niet omdat je als journalist met een politicus gaat lunchen, dat je hem ook moet gaan interviewen als hij zo nodig nog eens in de krant wil. Politici worden graag geïnterviewd door een krant met een miljoen lezers, maar wij zullen zelf wel beslissen wie we wanneer aan het woord laten."

"Toch heb ik van onze politici al bij al een hoge dunk. Er zijn uitzonderingen, maar de meeste politici zijn gedreven mensen die hard werken. Niet die poenscheppers en windbuilen waarvoor ze in cafépraat wel eens versleten worden. Het is een beetje bon ton om op politici neer te kijken, terwijl sportmensen op een piëdestal worden geplaatst. Ik heb lang genoeg in de sportjournalistiek gewerkt om te weten dat de werkelijkheid genuanceerder is. Niet alle topsporters zijn ook menselijke toppers, net zomin als alle politieke tenoren onaangename mensen zijn."

Pol Van Den Driessche schrijft boek 'Over leven in de Wetstraat'

'SOMS VOEL IK ME EEN BEETJE MISSIONARIS'

Marleen Sluydts

Terwijl de oranje-blauwe / orange-bleue partijen nog even vechtend over de keien van de Wetstraat rollen, hoopt iemand meer dan wie ook dat Yves Leterme het tot eerste minister schopt: eerste CD&V-opvolger voor de Senaat Pol Van Den Driessche. In afwachting van het rode pluche maakte de ex-hoofdredacteur van Het Nieuwsblad en VTM tussentijdse politieke mémoires op.

De Journalist: Hoe ziet u de verhouding tussen politici en journalisten?

Pol Van Den Driessche: "Tussen politici en journalisten bestaat een haat-liefde verhouding. Beiden hebben elkaar nodig, maar zijn ook vaak kwaad op elkaar. Politici willen hun verhaal kunnen vertellen aan een zo groot mogelijk publiek en journalisten willen graag als eerste over een nieuwe ontwikkeling horen. Dat gebeurt bovendien in een klein wereldje, zowel wat het aantal personen betreft als geografisch. Uiteindelijk draait alles rond Brussel en zit iedereen voortdurend op elkaars lip."

In uw boek beweert u dat journalisten veel macht kunnen uitoefenen, maar dat dit soms verkeerd uitdraait. Zo geeft u ruitelijk toe dat u fout zat toen u het pedofilieonderzoek naar Elio Di Rupo in de openbaarheid bracht.

"Dat was inderdaad een verkeerde inschatting van mij, maar toch begrijpelijk volgens de meeste van mijn collega's. De vraag blijft of dit wel te vermijden was in onze steeds concurrentieler ingestelde mediawereld. Maar goed, we hadden inderdaad een nog striktere lijn kunnen volgen: meer bronnen raadplegen en Di Rupo zelf om een reactie vragen. Wat we vooral uit het oog verloren, was dat journalisten vaak gebruikt worden voor de persoonlijke doeleinden van politici en speurders. Dat besef is belangrijk voor alle journalisten, maar zeker gerechtsverslaggevers moeten heel voorzichtig zijn, want hun onthullingen kunnen grote gevolgen hebben voor de betrokken personen. Eigenlijk zouden hoofdredacteurs van de verschillende media regelmatig met elkaar moeten overleggen over zulke kwesties."

U schrijft ook over de contacten tussen Vlaamse en Franstalige journalisten. Hoe is die verhouding geëvolueerd?

"Er is een steeds grotere verwijdering merkbaar. Vroeger kwamen de hoofdredacteurs van heel België af en toe bij elkaar en was er een intenser contact. Nu beperkt zich dat tot een *bonjour* in de gangen van het parlement. We lezen elkaars kranten niet eens meer en de gezichtspunten van beide perswereldjes lopen steeds meer uiteen. Zo vormt de Franstalige pers inzake de formatiepoging één front met de Franstalige politici, terwijl er aan Vlaamse zijde veel meer kritiek wordt geuit op de Vlaamse politiek."

Pol Van Den Driessche bij de voorstelling van zijn jongste boek. (Foto Belga)

Is uw visie op het journalistieke bedrijf veranderd nu u zelf aan de andere kant staat?

"Nee, zeker niet. Ik ben dan ook niet uit ontevredenheid weggegaan. Ik vind dat de pers in Vlaanderen in het algemeen op een hoog niveau staat. Zo wordt het privé-leven van een politicus nog steeds gerespecteerd, tenzij hij zelf het een en ander in de openbaarheid wil brengen. Aan de andere kant waarschuw ik al jaren voor de vervlakking en de commercialisering van de perswereld. Het is zowel een voor- als een nadeel dat ik het systeem ken, alle trucjes inbegrepen."

Uw boek is heel eenvoudig en veeleer anekdotisch opgevat. Een groot deel bestaat uit een verklarende woordenlijst en een restaurantgids.

"Ik wil daarmee wat ingaan tegen de huidige antipolitiek. Al lang merk ik dat veel mensen wel degelijk geïnteresseerd zijn in politiek, maar ze begrijpen er te weinig van,

zelfs hoogopgeleide personen. Daarom wil ik de mensen op een eenvoudige manier laten kennismaken met de politici van vandaag en met het 'Wetstraatees' dat ze gebruiken. Zonder voldoende voorkennis is het alsof men naar een voetbalmatch kijkt zonder de regels te kennen. Ik voel me soms een beetje missionaris, die de politiek dichter bij de mensen brengt. Een journalist mag niet vergeten dat hij de mediator is voor een groot publiek, en mensen luisteren nu eenmaal aandachtiger als een uitleg gelardeerd wordt met verhalen."

Heeft u nog tips voor beginnende Wetstraatjournalisten?

"In de eerste plaats moet een journalist zijn onderwerp kennen. Hij of zij moet zich grondig voorbereiden en achtergronden bestuderen. Daarnaast moet hij de spelregels kennen. Zo moet men zeker in het begin een beetje afstand bewaren tegenover politici en hen niet te familiair bejegenen. En ten slotte moet een journalist beseffen dat zijn werk nooit gedaan is. Hij moet de media dagelijks blijven volgen, ook tijdens weekends of vakanties. Veranderingen kunnen immers heel plots optreden en een journalist moet steeds mee zijn met de recentste ontwikkelingen."

Pol Van Den Driessche, *Over leven in de Wetstraat*. 25 jaar politiek journalist, Van Halewyck

Peter Frans Anthonissen

'Versta me niet verkeerd' – 11 lessen in reputatiemanagement

Lannoo

Dit is de eeuw van de transparantie, meer dan ooit hebben de mondige burger en de media het voor het zeggen, en dus staan de naam en faam van individuen, organisaties en instituten onder nooit geziene druk. In zijn nieuwste boek laat communicatie-adviseur Peter Frans Anthonissen elf ervaringsdeskundigen even veel 'lessen in reputatiemanagement' geven. De conclusie: een goede communicatie is essentieel, want een interview in prime time op VRT of VTM duurt maar twintig seconden en een verspreking of ongelukkige uitspraak komt iemand duur te staan. Dat Peter Frans Anthonissen daarmee vooral naar nieuw cliënteel voor zichzelf solliciteert, kan hem nauwelijks ten kwade worden gedacht. Dat hij het hoofdstukje over de (geschonden) reputatie van de media uitbesteedde aan Derk-Jan Eppink, is minder gelukkig. Eppink, zelf een gewezen journalist, zegt daarin wel een paar rake dingen over journalistiek, maar verglijdt vervolgens snel in een hoogst eenzijdige en ongenueanceerde analyse, waarin nogal persoonlijk afgerekend wordt met Yves Desmet van *De Morgen* en Guy Mortier van *Humo*. Voor Eppinks reputatie is zo'n schotschrift niet echt een goede zaak, maar daar weet Peter Frans Anthonissen ongetwijfeld wel raad mee. (PD)

Bernard Dewulf

Naderingen. Kijken & zoeken naar schilders

Atlas

Schrijven over schilderen, het is niet evident. Wie al eerder werk van *De Morgen*-journalist Bernard Dewulf heeft gelezen weet evenwel dat beeldend schrijven hem goed afgaat, en dat ook schrijven over beelden dus geen onrealistische uitdaging kan zijn. In dit boek schildert Dewulf een portret van enkele van zijn favoriete schilders uit de 20ste en 21ste eeuw, voornamelijk Vlaamse kunstenaars. Bijzondere – zelfs enigszins buitensporige – aandacht gaat naar Thierry De Cordier, die de auteur blijkbaar persoonlijk kent. Dewulf tracht zich in de psyche en de leefomgeving van de kunstenaar te verplaatsen en een indruk van diens werk op de lezer over te brengen. Dit met behulp van enkele afbeeldingen, omdat woorden – dan toch – soms tekortschieten. Het laatste hoofdstuk is een ode aan de zee als muze voor de schilder. (MS)

Hind Fraihi

Ongehoorzaam lijf. Leven met MS

Van Halewyck

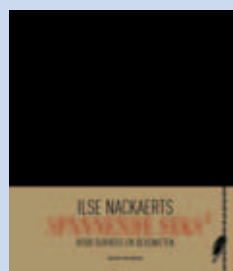
Op een dag verneemt ex-journaliste Hind Fraihi dat haar broer Adil multiple sclerose heeft. Die ziekte is niet terminaal, maar toch klinkt het nieuws als een doodvonnis. Het is dan ook een slopende, ongeneslijke ziekte, die een zware tol vergt van de zieke en de mensen om hem heen. Fraihi kruipt als het ware in de huid van haar broer om zijn verhaal te vertellen. Daarnaast doet ze ook het relaas van haar we-

dervaren tijdens een weekje logeren in een MS-kliniek. Ze beschrijft de moed en het doorzettingsvermogen van vele patiënten, maar ook over hun twijfels en moeilijkste momenten. Een ontroerend boekje dat je even je eigen zorgen doet vergeten. (MS)

Ilse Nackaerts

Spannende seks². Voor durvers en deugnieten

Van Halewyck

Als u dacht na het lezen van de vorige boeken van journaliste Ilse Nackaerts een *sexpert* te zijn geworden, dan bent u met dit nieuwe werk van haar weer *down to earth*. De speeltjes en tips die Nackaerts deze keer serveert lijken wel steeds minder uitvoerbaar en misschien zelfs minder wenselijk te worden. De auteur waarschuwt vooraf zelf dat het om extreme en

soms gevaarlijke vormen van seks gaat, en dat is zeker niet gelogen. Toch staan er ook minder spectaculaire dingen in dit boek en gaat het soms gewoon om weetjes die niets met praktijk te maken hebben. Zo blijkt 25 april de feestdag van de pedofielen te zijn. Maar veel meer dan kleine variaties op hetzelfde thema levert dit boek echt niet op. Mijn exemplaar gaf bovendien zo'n verschrikkelijk slechte geur af, dat elke goesting bij voorbaat al verdwenen bleek. (MS)

Dirk Barrez

Koe 80 heeft een probleem. Boer, consument, agro-industrie en grootdistributie

epo

Freelancejournalist Dirk Barrez heeft het niet begrepen op het globalisme zoals dit zich vandaag voltrekt, en hij maakte er ook al verscheidene tv-reportages over. Met zijn boeken tracht hij het gefilmde aan te vullen, en dit keer levert dat een publicatie op over het specifieke probleem van de geglobaliseerde landbouw. Na een wat chaotische aanvang, waarbij hij van het ene continent naar het andere springt, komt Barrez toch tot

een meer gestructureerde analyse van de problematiek en haar mogelijke oplossingen. Ondanks het aanzienlijke aantal bladzijden worden de thema's toch niet echt uitgespit, maar het geheel blijft wel leesbaar en concreet genoeg om de leek een beter inzicht te verschaffen. En zelfs tot actie te bewegen. (MS)

Jan van den Berghe

De naakte kroon. Koningsdrama's, paleisgeheimen en hofschandalen

Manteau

Zoals de titel al aangeeft: wie van schandaaltjes houdt, kan aan dit boek zijn hartje ophalen. Deze turf is uitsluitend gevuld met koninklijke schandalen, van het ontstaan tot

het (gedeeltelijk) vergaan van de Europese vorstenhuizen. En dan moet op dit boek nog een vervolg komen! Vooral vrouwen staan centraal, of het nu in hun hoedanigheid van vrouw, minnares of hoer is. Dat koningen überhaupt nog tijd over hadden om te regeren, is na lezing van dit boek volstrekt onwaarschijnlijk geworden. De onderlinge verschillen tussen pakweg Rusland en Spanje blijken trouwens verwaarloosbaar. Het Europese paleisleven was en is blijkbaar één pot nat. Dat de beperkte historische situering er echter niemand van weerhoude om menige gezellige avond door te brengen met dit boek. (MS)

Gust Verwerft

Moord als enige oplossing

Standaard Uitgeverij

Le nouveau Gust est arrivé... Geschreven voor de liefhebbers van het assisengere en alweer met een schitterend suggestieve cover, die meteen aan het douchegordijn van de film *Psycho* doet denken. Over 287 pagina's toont Gust Verwerft aan dat het plan om iemand te vermoorden vaak langzaam rijpt. "Daders zien moord als enige uitweg uit een onleefbare situatie", stelt hij. "Maar in de assisenzaal verschrompelt hun grote gelijk tot emotionele waanzin." Naast de 'SMS-moord' op Stefanie, gepleegd om haar vader te kraken, doet Gust nog zeven andere gruweldossiers uit de doeken. Geert werd onthoofd door de minnaar van zijn vrouw. Linda doodde haar overspelige man met een bijl en zaagde het lijk in stukken. Maurits bracht ooit zijn moeder om en toen hij weer vrijkwam ook nog zijn

buurvrouw. Barman Gert werd het slachtoffer van een jong trio dat centen wou. Huisarts Lucien doodde zijn revolterende vrouw met een inspuiting. Juwelier Stéphan ruimde zijn vrouw uit de weg omdat hij als homo verder wou. En Arnold schoot de geliefde dood die het had gewaagd hem te verlaten. Al dat fraais wordt in onvervalste Verwerft-stijl verhaald en becommentarieerd. Conclusie van de auteur: de opgejaagde mens gaat alsmaar wreder en meedogenlozer tekeer. (JB)

Frank Albers

Beatland. In het spoor van Jack Kerouacs On the road

De Bezige Bij

De beatgeneratie en de voortrekkersrol die sommige Amerikaanse schrijvers daarin hebben gespeeld, zitten bij de meeste mensen waarschijnlijk ver weg in het geheugen. Toch meent Frank Albers van een zekere revival te kunnen spreken. Vijftig jaar na de verschijning van het beroemde 'On the road', besluit hij de tocht van Sal Paradise (van de Amerikaanse oostkust naar de westkust) nog een keer te maken. Hoewel Jack Kerouac en de beatgeneratie centraal staan, is enige kennis hierover niet noodzakelijk om oprecht van dit boek te kunnen genieten. Albers wil immers het hedendaagse Amerika ontdekken op zijn omzwervingen. Daar maakt hij bovendien een persoonlijk en meeslepend verhaal van in een schitterende schrijfstijl.

JOURNALISTEN OP DE BOEKENBEURS

Van 31 oktober tot 11 november vindt in Antwerp Expo de jaarlijkse Boekenbeurs plaats. Beroepsjournalisten en stagiairs krijgen gratis toegang op vertoon van hun perskaart. Aan de onthaalbalie, links in Ingang 2, zijn ook persmappen ter beschikking.

Hier volgt een overzicht van journalisten-auteurs die zelf aan het woord komen tijdens de beurs:

Do 1/11	17u30	Serge Simonart – 'Het leukste uit Onze Man'
Do 1/11	18u30	Stephan Vanfleteren – 'Fotografie om u tegen te zeggen'
Do 1/11	19u	Kim Duchateau – 'Sprookjes voor volwassenen'
Do 1/11	19u	Chris De Stoop – 'Het complot van België'
Do 1/11	20u	Jacqueline Goossens – 'Het echte New York'
Ma 5/11	15u	Marc Reynebeau – 'Marc Reynebeau versus Bas Heijne'
Do 8/11	15u	Barend Leyts en Brigitte Balfort – 'Kroonprins Filip'
Do 8/11	20u	Ria Goris – 'Haal jij de kinderen op?'
Za 10/11	13u30	Ilse Nackaerts – 'Spannende seks?'
Za 10/11	14u30	Evita Neefs – 'Hello, Mr(s) President'
Za 10/11	13u30	Jan Van den Berghe – 'Amoureuze escapades in koninklijke kringen'
Za 10/11	16u30	Krista Bracke – 'Het andere Rome'
Zo 11/11	14u	Dirk Draulans – 'Dagboek voor mijn dochter'
Zo 11/11	14u	Dirk Barrez – 'Koe 80 heeft een probleem'
Zo 11/11	15u	Jan Balliauw – 'België tegen USA'
Zo 11/11	15u30	Barend Leyts, Brigitte Balfort en Mark Van den Wijngaert – 'Kroonprins Filip'

Harry Potter en de pers

MAGISCH-REALISTISCHE JOURNALISTIEK

Marleen Sluydts

Harry Potter voorstellen zullen we echt niet doen. En ook van zijn schepper heeft u zonder de minste twijfel gehoord. Net als haar geesteskind werd J.K. Rowling bijna van de ene op de andere dag een beroemdheid. Dat ging zover dat ze achtervolgd werd (en nog steeds wordt) door paparazzi, die haar dagelijkse doen en laten nauwlettend in het oog houden. Dat Rowling daar niet van gediend is, steekt ze niet onder stoelen of banken. Meer: het komt ook tot uiting in haar boeken. In een wereld die slechts wat magie betreft van de onze afwijkt, kan een goed ontwikkelde pers natuurlijk niet ontbreken, en erg positief komen onze collega's niet uit de verf. Nu het laatste boek in de reeks verschenen is, kunnen we ons eindelijk een totaalbeeld vormen van onze magische tegenhangers zoals J.K. Rowling ze ziet.

Toch is het pas vanaf boek vier dat de pers een belangrijke rol toegewezen krijgt. In de kijker staat Rita Pulpers, verslaggeefster van *De Ochtendprofeet*. Zij staat symbool voor het ergste soort paparazzi: onvermoeibaar in het zoeken naar ieders geheimen en niet bepaald waarheidslievend. Haar insinuaties laten weinig ruimte voor twijfel en als geen ander heeft ze het talent om van een muis een olifant te maken. Schandalen creëren is haar favoriete bezigheid.

In Harry Potter ziet ze meteen een ideaal slachtoffer. Ze strikt hem voor een interview door hem een bezemkast in te duwen en te overdonderen met tal van vragen, die al vlug meer over zijn privé-leven blijken te gaan dan over de wedstrijd waar Harry aan deelneemt. Haar belangrijkste hulpmiddel is de *Fantaciteer-Veer*, die al Harry's *euhs* in lange volzinnen omzet. De lezers van *De Ochtendprofeet* slikken haar woorden als zoete koek en Harry's protesten hebben geen enkel effect. Verandering van spijs doet eten en dus wijzigt Pulpers na een tijdje de toon van haar artikels over Harry. Nu komt hij veeleer als een antiheld naar voren. Pulpers interviewt zijn gezworen vijanden en neemt hun woorden klakkeloos over. Vrienden van Harry die protesteren, worden zwart gemaakt en vervolgens bedolven onder haatmail van lezers. Gelukkig is er nog Hermelien, die niet rust tot ze ontdekt heeft dat Pulpers eigenlijk op illegale wijze (namelijk als tor) de school binnenglipt en zo ieders private gesprekken kan afluisteren. Met behulp van die informatie dwingt ze Pulpers om een jaar lang haar pen neer te leggen.

Toch vertoont Rita Pulpers ook goede kenmerken van een journalist: ze heeft duidelijk een neus voor nieuws en is een indrukwekkende bron van kennis over alles en iedereen. Weliswaar, geeft ze zelf toe, schrijft ze daarvan enkel in de krant wat 'verkoopt'.

Politieke druk

De Ochtendprofeet is de 'kwaliteitskrant' van het magische Verenigd Koninkrijk. In principe publiceert ze wat ze zelf wil, maar toch is politieke druk nooit veraf. Dat wordt maar al te duidelijk in het vijfde boek, wanneer Harry afkomt met zijn verhaal over de wedergeboorte van Voldemort en de regering hem niet wil geloven. Onder invloed van het ministerie begint *De Ochtendprofeet* een subtiele campagne tegen hem. Regelmatig verschijnen er kleine artikeltjes waarin Harry figu-

(Foto EPA/Belga)

J.K. Rowling en de media: een ambiguë verhouding.

reert als leugenachtige, aandachtzoekende persoon. Wanneer iemand een vergezocht verhaal vertelt, schrijft men dat die persoon 'een Harry heeft gedaan'.

Harry ontdekt echter het bestaan van het eigenaardige tijdschrift *De Kibbelaar*, dat bol staat van vergezochte verhalen over onbestaande magische voorwerpen en complottheorieën. Dat levert het blad zelfs in deze tovenaarswereld geen al te goede reputatie op. Toch komt Hermelien op het idee om juist in dit tijdschrift Harry's verhaal te publiceren. Het is immers het enige medium dat dit aandurft. Harry beseft nu dat hij de pers ook voor eigen doeleinden kan gebruiken. Omdat het tijdschrift meteen verboden leesvoer wordt, wil natuurlijk iedereen het lezen en zo komen de mensen toch te weten wat er die zomer tussen Voldemort en Harry plaatsgevonden heeft.

Uiteindelijk kan het ministerie de waarheid niet langer negeren en *De Ochtendprofeet* keert zich nu tegen de eerste minister. Harry wordt opnieuw de grote en tragische held die door iedereen ten onrechte uitgelachen werd, waarbij de krant gemakshalve vergeet dat zij daar zelf voor verantwoordelijk was. *De Kibbelaar* van zijn kant kan zijn interview met Harry nu voor veel geld aan *De Ochtendprofeet* verkopen.

In het zevende boek, wanneer booswicht Voldemort de macht grijpt, verandert de situatie van de pers aanzienlijk. Zoals alle bezetters past Voldemort een uiterst strenge censuur toe en gebruikt hij de pers als propagandamiddel. *De Kibbelaar* houdt nog een tijdje stand, maar wanneer de dochter van de uitgever ontvoerd wordt, geeft ook die zijn openlijke steun aan Harry op. Harry's medestanders zitten evenwel niet stil. Een vriend van de Wemel-tweeling start samen met enkele kompanen een ondergrondse radiozender op, die elke dag op een andere frequentie uitzendt en met wisselende codewoorden werkt. Zij trachten de werkelijke gebeurtenissen onder de aandacht te brengen en de moed erin te houden.

De situatie van de media in magische oorlogstijden verschilt al bij al dus niet zo hard van de niet-magische. Maar het blijft wel één van de enige keren dat de pers als een positieve kracht door Rowling wordt voorgesteld. Niettemin, en ondanks haar duidelijk kritische houding tegenover bepaalde misbruiken in de mediawereld, laat Rowling haar ontelbare lezers toch achter met de indruk dat de pers een noodzakelijk en niet weg te denken onderdeel van onze wereld is.

ULTRADRAAGBAAR HULPJE

Hoe groot en mooi de schermen van veel nieuwe draagbare computers ook zijn, voor werk onderweg blijven we zelf toch bij een ultraportable zweren. Je voelt haast niet dat je zo'n toestel bij je hebt, maar je kunt er toch comfortabel op werken. **Dell** heeft met de **D430** zijn bestaande lijn wat meer bij de tijd gebracht. Dit betekent vooral dat er een iets snellere maar vooral zuinigere processor in zit en dat het werkgeheugen ook is uitgebreid. Zoals steeds bij Dell kun je zelf wel kiezen hoe ver je hier in wilt gaan. Wij kregen het topmodel binnen, met een snelle processor en het maximum aan werkgeheugen. Zeker onder Windows XP levert het toestel zo toch nog flinke prestaties. Als het je vooral om schrijven en surfen te doen is – en niet bijvoorbeeld foto- of videobewerking – dan is een goedkoper model zeker ook nog oké als je Windows XP en niet Vista kiest. Ons testmodel had ook de extra grote batterij mee. Dit betekent dat je er bij normaal gebruik vijf à zes uur mee aan de slag kunt zonder stopcontact.

Het toetsenbord is voor zo'n klein toestel nog heel comfortabel, maar het scherm vonden we niet echt heel helder. Rond het scherm is nog een vrij dikke rand, dus ofwel had men het toestel nog wat kleiner kunnen maken, of anders het scherm een maatje groter. Handig als je onderweg makkelijk wilt kunnen inloggen in een draadloos netwerk is dat de ontvanger vrij gevoelig is. Ook de software om de verbinding in te stellen met een draadloos netwerk is makkelijk in gebruik.

Een toptoestel is deze D430 niet, maar het basismodel is met een prijs van rond de 1200 euro inclusief BTW wel vrij haalbaar geprijsd. Je hebt dan wel geen DVD-speler. Wil je iets meer, dan loopt de prijs natuurlijk wel snel op.

www.dell.be

KLEINE ALLESKUNNER

Is een ultraportable nog te groot, dan kan de nieuwe **E90 Communicator** van **Nokia** misschien ter hulp komen. In theorie kan dit toestel immers zowat alles wat een draagbare computer kan, en zelfs meer. Je kunt er immers documenten op bekijken en aanmaken, en nog andere kantoor-toepassingen in miniformaat op draaien. Uiteraard zijn het scherm en toetsenbord een stuk kleiner dan bij een draagbare computer, maar bij de E90 vallen beide heel goed mee. Als je het toestel openklapt, krijg je een heel mooi scherm met een hoge resolutie, waar dus veel informatie goed leesbaar op is. Voor e-mails of korte teksten is het toetsenbordje ook vrij goed bruikbaar.

Ook interessant aan de E90 is dat hij over alle mogelijke draadloze verbindingen beschikt, zodat je bijna overal ter wereld waar er een WiFi of gsm netwerk is, de snelste verbinding kunt gebruiken. Voor gsm/UMTS ondersteunt hij de snelle HSDPA variant, en werkt hij ook in de VS. Ook voor gewone draadloze netwerken ondersteunt hij de snelste officiële variant.

Nog interessanter is dat de E90 een ingebouwde GPS heeft, zodat hij ook als navigatietoestel bruikbaar is. De GPS chip is niet van de snelste, maar eens hij een positie heeft, houdt hij ze goed bij. Kaarten kun je gratis bij Nokia afhalen. Alleen voor stembegeleiding moet je betalen. Een vervanger voor een (draagbaar) autonavigatiesysteem is de E90 daarmee nog niet: daarvoor is zijn formaat toch wat onhandig en ontbreekt de houder. Maar om ergens te voet je weg in een stad te vinden is het een hele hulp. Met een prijs van rond de 1000 euro inclusief BTW heeft de E90 natuurlijk wel een heel fors prijskaartje.

www.nokia.be

WELLNESS VOOR JE COMPUTER

Beveiliging voor de computer in de vorm van antivirus en firewall programma's is tegenwoordig een noodzakelijk kwaad. Het probleem bij dit soort software is dat het vaak je computer vertraagt en het beheer ervan ingewikkelder maakt. Met de **Internet Security 2008** suite wil **F-Secure** een ander pad bewandelen. De marketing heeft het hierbij over 'online well-being' en wellness van de pc. Wat we hier vooral van merken is dat de software het systeem inderdaad minder belast, waardoor je er zo goed als geen last van hebt. Ook de instellingen aanpassen gaat vrij eenvoudig. En voor de rest doet het pakket wat het hoort te doen: je pc beveiligen tegen allerlei soorten onraad.

www.f-secure.com

Iconen van de Vlaamse journalistiek

GUST VERWERFT: 'IK SCHREEF ALTIJD VOOR DE KLEINE'.

*De teller staat al op meer dan duizend assisenprocessen: Gust Verwerft (63) is de kameleon van de Vlaamse journalistiek. Herinneringen in meerdere boeken. Zopas verscheen weer een nieuw deel van die reeks: *Boterhammen en een fles water*.*

"Mijn eerste boek over het proces-Jespers, dat in 1978 verscheen, heb ik opgedragen aan mijn collega Louis De Lentdecker van *De Standaard-Het Nieuwsblad*. 'De Grote Voorganger', zo noemde ik hem toen. En, o ironie, juist hij trok in zijn krant fel van leer tegen mijn boek. Het kwam op de markt terwijl de rechtszaak nog in volle gang was, en dat vond hij niet kunnen. Tja, een betere publiciteit kon ik me niet wensen. De grote LDL die er schande over sprak! Het heeft me geen windeieren gelegd: er zijn – mede door de aandacht die de televisie eraan besteedde – 17.000 exemplaren van verkocht.

Ik heb me die kritiek van De Lentdecker niet aangetrokken. Toen hij zijn artikel schreef, had hij mijn boek nog niet eens gelezen. Het paste gewoon in het stramien dat Louis graag hanteerde: *au contraindication* doen. Liefst verkondigde hij precies het tegenovergestelde van wat de publieke opinie vond. Dat noteerde hij dan in theatrale volzinnen, waarmee hij de lezer probeerde te overbluffen. Toen ik dat systeem eenmaal doorhad, is er toch een deel van mijn aanvankelijke bewondering voor hem weggeëbd. Ik wil de lezer nooit overbluffen. Elke zin die ik neerschrijf, is weloverwogen – het resultaat van veel voorbereidend werk en detectie. Ach ja, De Lentdecker beschouwde het provoceren via zijn geschriften als spelerei. Dat ging me steeds meer storen. Ik vind: gerechtsjournalistiek mag geen *spelleke* zijn, je hebt het constant over mensenlevens."

"Mijn beroepstrots: ik doe al veertig jaar aan tabloid-journalistiek en ik heb nog nooit een proces aan mijn broek gekregen. Dan moet ik toch wel correct bezig zijn geweest, hè? Rijk ben ik er niet van geworden, maar dat is geen basisbehoefte van me. Ik ben materieel nogal onthecht: ik woon in een huurhuis en reis meestal met de trein. Ik ben nog altijd de man die met zijn boterhammen en een fles water op pad gaat.

Meerdere keren ben ik het slachtoffer geworden van faillissementen van persbedrijven waarvoor ik werkte. Neem dat van *De Standaard*-groep halverwege de jaren zeventig. Ik schreef niet alleen voor *Het Nieuwsblad*, maar ook voor de magazines *Zondagmorgen*, *TV Ekspres* en *Zie Magazine*. Toen uiteindelijk de VUM werd opgericht, kon ik als freelancer aan de slag blijven, op voorwaarde dat ik mijn vorige facturen liet vallen. Dat heb ik toen maar gedaan, hoe onrechtvaardig ik het ook vond.

Een andere tegenvaller was *De Krant*, die in Limburg werd opgestart met Louis Verbeeck als hoofdredacteur en Louis Croonen als grote figuur achter de schermen. Dat experiment heeft zes maanden geduurd, en daarvan ben ik er maar drie betaald. Nu moet je weten: voor *De Krant* moest ik de regio Antwerpen coveren en daarvoor had ik een aantal mensen in dienst genomen. Die heb ik na het opdoeken van het blad allemaal keurig uitbetaald, terwijl ikzelf met een put van één miljoen Belgische frank achterbleef.

Nog een financieel debacle: de reorganisatie van *Het Volk*. Ik schreef voor *Spectator*, *Zondagsblad* en *Eos*, en ineens

kon dat niet meer. Daar heb ik ook veel geld aan verloren. Later ben ik weer bij *Zondagsblad* beland, toen het een onderdeel was geworden van de uitgeverij van *Gazet van Antwerpen*. Elke week stond ik in *Zondagsblad*, tot dat op een dag niet meer hoefde: men had besloten het blad te laten doodbloeden. Dat ik zomaar aan de kant werd geschoven als los-vaste medewerker waarop ze wekelijks een beroep deden, heb ik niet gepikt. Ik heb een rechtszaak aangespannen en jaren later gelijk gekregen. Die uitspraak heeft furore gemaakt: zoals je in de sport het arrest-Bosman hebt, is er in de journalistiek het arrest-Verwerft. Sindsdien gaan persbedrijven alvast zorgvuldiger om met hun aannemingscontracten voor freelancers."

"Waar ik met ontzettend veel voldoening op terugblik, zijn de jaren dat ik het beste van mezelf heb gegeven voor *Blik*, mijn kind. Zeventien jaar lang, 52 weken per jaar. In elk nummer stonden wel zes, zeven pagina's van mij. En met mijn assisenverslaggeving kon ik kort op de bal spelen: tot de maandagmiddag mocht ik nog kopij binnenleveren en het blad verscheen al op dinsdagmorgen.

Met Karel Vander Mijnsbrugge had ik voor *Blik* een slogan gelanceerd: 'Het grote verhaal van de kleine man'. Lezers konden telefonisch contact met me opnemen via de 'Blik-o-foon'. En het kleine verhaal van de grote man? Dat had ik niet nodig, dat was voor andere bladen. Maar toen Frank Schraets hoofdredacteur van *Blik* werd, heeft hij onze oorspronkelijke slogan verkracht. Hij begon met regelrechte paparazzi-toestanden: BV's uitspraken in de mond leggen die ze nooit hadden gedaan. Het regende rechten van antwoord, advocaten werden op het blad afgestuurd. Jarenlang was ik enorm trots geweest op mijn werk voor *Blik*, maar door de koerswijziging van Schraets kreeg ik zowaar schaamte dat men me ermee associeerde. Christian Van Thillo heeft er gelukkig een einde aan gemaakt. Ik ben met hem aan tafel gaan zitten en, het dient gezegd, ik heb een billijke opstapvergoeding gekregen. De laatste streek van hoofdredacteur Schraets is nog geweest dat hij me geen afscheid heeft laten nemen van mijn trouw lezerspubliek. Ik had een tekstje geschreven, maar die smeerlap heeft het me niet eens gegund dat het verscheen. Typisch voor dat soort passanten in de journalistiek met vooral één groot talent: iets was goed is, op korte tijd in de vernieling helpen."

"Tegenwoordig heb ik mijn eigen medium: de website www.assisen.be. In 1993 al heb ik mezelf op het internet gegooid – ik ben graag mee met nieuwe tendensen. Zo'n digitale verslaggeving is heel geschikt voor assisenprocessen. In een weekblad geef je een overzicht van hoe het proces is verlopen, maar nu kan ik elke dag mijn zegje doen. Het maakt de gedachten helder.

Hoeveel uren per dag ik ermee bezig ben? Ach, dat tel ik niet. Laat ik het zo zeggen: ofwel ben ik met mijn kleinkinderen bezig ofwel zit ik aan mijn computer. Vele uren, dus. Ik sta 's ochtends vroeg op – rond zes uur of soms zelfs eerder –

INE MAN DIE IK ZELF OOK MAAR BEN'

oning van de Vlaamse gerechtsjournalistiek. De afgelopen jaren bundelde hij zijn tussentijdse memoires: Moord als enige oplossing. "Altijd weer op pad met mijn

want ik probeer elke dag minstens een half uur te joggen. Ofwel zet ik me daarna aan mijn pc ofwel trek ik naar een assisenzaal. Ook in de trein ben ik altijd bezig: dan doe ik mijn 'klein werk'. Dat sporen is dus voor mij allesbehalve verloren tijd. Op de eerste dag van een proces heb ik doorgaans het meeste te doen. Dan kan het makkelijk 1 u. 's nachts zijn eer ik in mijn bed lig. Want het respect voor mijn lezer staat voorop: ik wil het nieuws brengen voor hij het in de krant kan lezen. De dag dat ik die ambitie niet meer heb, zal de voorbode van het einde zijn.

Pas op, ik ga dit niet tot mijn laatste snik doen. Ik ben nu al selectiever aan het worden. Vroeger deed ik zo'n veertig assisenprocessen per jaar, nu zijn dat er nog een dertigtal. Er zijn dingen die ik loslaat. Bijvoorbeeld: de gevallen 'Turk doodt Turk'. De reden is eenvoudig: ik weet te weinig van dat milieu en ik kan er niet ver genoeg in doordringen voor achtergrondinformatie. De Vlaamse mens, ja, dié ken ik. Er is in Vlaanderen geen dorp waar ik nog niet ben geweest. Maar ik ken niet dé Turk, dé Marokkaan, dé Oost-Europeaan. Plus: de vertaling gebeurt via tolken, wat niet zelden tot clichétaal leidt. Dat bezorgt me dan al twijfels: 'Zou die mens dat wel zo gezegd hebben?' En een tweede reden is dat de Vlaamse lezer duidelijk minder geïnteresseerd is in dat soort

processen. Ten onrechte, hoor."

"Elk jaar in september krijg ik het iets moeilijker om weer in gang te schieten. Ik kijk er inmiddels te veel doorheen, hè. Er zijn pleidooien van grote advocaten... die kan ik zo meezeggen. Daarmee verbaas ik al eens een collega. Dan fluister ik: 'Nu gaat hij dát zeggen.' Waarna inderdaad letterlijk die zin volgt. Zo verwonderlijk is dat toch niet? Niemand heeft een oneindig repertoire. En nieuwe advocaten nemen de trucs van de oude rotten over. Ook de inhoud van sommige requisisoires kan ik vrij precies voorspellen. Psychiaters: idem. Of klink ik nu heel blasé? Feit is dat men in de gerechtshoven met enig ontzag naar me kijkt. Met mijn lange staat van dienst heb ik toch een soort autoriteit opgebouwd."

"Als kind was ik gefascineerd door de vlamme titels die ik in *Volksgazet* zag. Daar lag mijn toekomst, wist ik. Het eerste weekblad waaraan ik heb meegewerkt, was dan ook *ABC*, een uitgave van *Volksgazet*.

De liefde voor het schrijven heb ik van mijn vader. Hij was gebiologeerd door de verhalen van Felix Timmermans, Ernest Claes en Willem Elsschot. Ik ook, nog altijd. Ik heb hun boeken al tientallen keren herlezen, en ze blijven me boeien.

"Gerechtsjournalistiek mag geen spelleke zijn, je hebt het constant over mensenlevens." (Foto Maitrise)

Iconen van de Vlaamse journalistiek

Daar is een mens verdronken van Claes. *Boerenpsalm* van Timmermans. De vertellers! Toen ik in het lager onderwijs een opstel moest maken, kreeg ik meer dan eens van de onderwijzer te horen: 'Dat heb jij niet zelf geschreven, dat heeft je vader gedaan.' Terwijl ik mijn pa dat opstel niet eens had laten lezen. Ik wil maar zeggen: het zat er bij mij al vroeg in. Mooi Nederlands schrijven, zonder fouten. Nu, dat zonder fouten schrijven heb ik opgegeven. De vijfde spelling is er mij te veel aan.

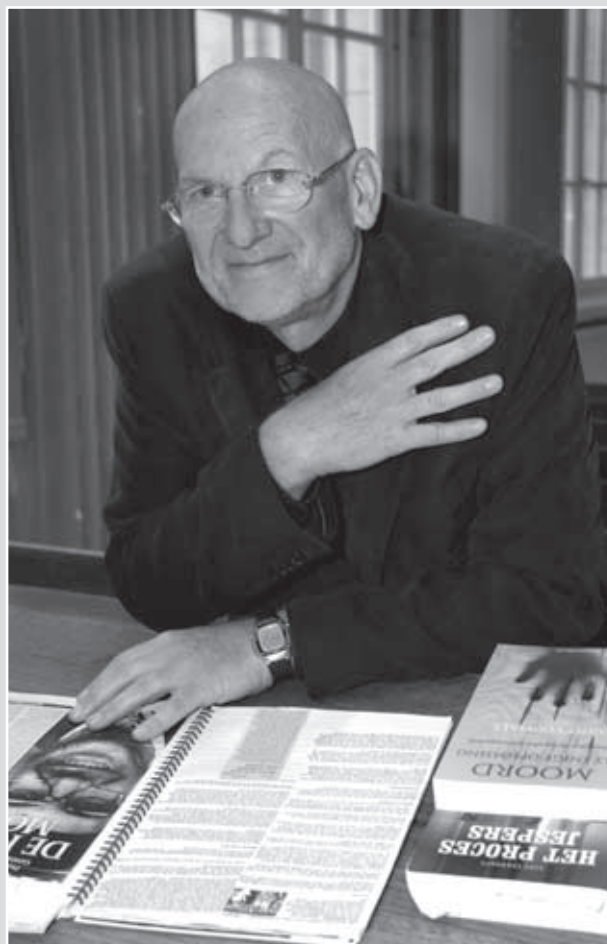
Mijn allereerste stukjes verschenen in *De Nieuwe Gazet*. Ik stuurde die uit eigen beweging in. Ze gingen over kleine dingen. Ik woonde in Wilrijk en daar was bijvoorbeeld een staande wip, waar ik geregeld langs fietste. Dan vielen soms pijlen van die boogschutters naar beneden, op een paar meter afstand van waar ik reed. Ik dacht: dat is toch gevaarlijk? Daar maakte ik een stukje over, met als kop: 'De dood loert in het park van Wilrijk'. En verdomme, dat stond enkele dagen later in de krant!

Zo werd ik begin jaren zestig voor *De Nieuwe Gazet* de correspondent van de gemeente Wilrijk. En gaandeweg heeft zich dat uitgebreid. Tot ik een hele regio onder mijn hoede kreeg. Op een gegeven ogenblik gaf hoofdredacteur Frans Strieleman me de kans om *rewriter* te worden: ik zou de kopij van de losse medewerkers in een mooiere vorm moeten gieten. Daarvoor kon ik in vaste loondienst komen. Maar dat heb ik geweigerd. Ik wilde mezelf niet begraven. Het 'vrije vogel'-gevoel is me altijd lief geweest. Zo kon ik open blijven staan voor allerlei aanbiedingen."

"De mooiste dingen zijn me overkomen door te geloven in mensen. Want af en toe leidt een dosis naïviteit wel degelijk tot iets. Andere keren ook weer niet. Dat heb ik dit jaar nog meegemaakt met *Blidz*, een blad dat Gunter Joos had geconcipieerd naar het model van *Blik*. Hij wilde mij er als gerechtsverslaggever per se bij, omdat hij mijn verleden bij *Blik* kende. Hij had een biografie over mij kunnen schrijven, zo goed kende hij mijn levensloop. En hij had ook begrip voor mijn scepsis, na alles wat ik had meegemaakt. Dus zei hij: 'Ik zal je op voorhand betalen.' Het goede nieuws is dat hij dat inderdaad heeft gedaan. Het slechte nieuws: nog geen twee maanden later was er al geen sprake meer van het weekblad *Blidz*. Had die Gunter Joos vooraf wat meer zijn tijd genomen, dan was het misschien wél gelukt. Hij is te vlug gestart, met als gevolg dat er nauwelijks advertenties in *Blidz* stonden. Tja, dan móét het faliekant aflopen."

"Met mijn boeken wil ik me een beetje losmaken van de waan van de dag. Ik heb al die grote processen meegemaakt, en nu bundel ik ze, als een chroniqueur van hoe de mens in de twintigste eeuw was. En hoe was hij? Wel, met Walschap zeg ik: 'Ne mens, ge geraakt daar niet aan uit.' Wij zitten hier in dit café te praten. Hoeveel potentiële moordenaars zouden er het afgelopen anderhalf uur al aan onze tafel voorbij gekomen zijn? Elke mens heeft uitersten in zich, hè – en je kunt het niet aan hem zien. Je denkt dat je iemand kent, en tóch doet hij iets wat je nooit voor mogelijk had gehouden. Ik geloof niet in foutloze mensen, want dan zouden het geen mensen zijn. Met de zwakheid van beschuldigen, slachtoffers, magistraten en advocaten kan ik leven, niet met hun lafheid.

Ik heb altijd willen schrijven voor de kleine man die ik zelf ook maar ben. Uit mijn pen dus geen intellectuele prietpraat

"Ik doe al veertig jaar aan tabloidjournalistiek en ik heb nog nooit een proces aan mijn broek gekregen. Dan moet ik toch wel correct bezig zijn geweest?" (Foto Maitrise)

of andere moeilijkdoenerij. Nee, ik ging altijd voor Het Verhaal. En dan deed het me eerlijk gezegd wel iets als Piet Van Eeckhout – toch onze allergrootste advocaat – mij tijdens een pleidooi begon te citeren, terwijl zijn rechterhand met *Blik* zwaaide. Dat was onconventioneel, maar zo erkende hij wel de waarde van mijn geschrijf. En de impact die het op een jury kon hebben.

Het hof van assisen is een reizend volkstheater. Alle facetten van het bestaan passeren er de revue. Het leven zoals het is. En laat de volksjury alsjeblieft blijven bestaan: ze beschermt de beschuldigen tegen de humeurtjes en kleine kantjes van een beroepsrechter. Wat ik betreurt, is dat de parketten-generaal steeds meer hun heil zoeken in een overvloed aan video's, fotomontages en powerpointpresentaties. En ook de advocaten gaan helaas mee in die trend. Zo verglijd je naar O.J. Simpson-toestanden: de rechtszaak als technische krachtmeting. Terwijl in mijn ogen de overtuiging moet gebeuren via het woord. Zoals het altijd geweest is. 'In den beginne was het Woord', leert ons toch de bijbel?"

Het boek 'Moord als enige oplossing' van Gust Verwerft verscheen bij de Standaard Uitgeverij.

ZEG NOOIT ZOMAAAR 'ZIGEUNER' TEGEN EEN WOONWAGENBEWONER

Denis Bouwen

stafmedewerker pers & PR Vlaams Minderhedencentrum

denis.bouwen@vmc.be

"Drie zigeunkinderen hebben donderdag geprobeerd een vrouw te bestelen."

"Romazigeuners persen man 150.000 euro af."

Enkele citaten uit recente artikels in Vlaamse kranten. De media worstelen met de berichtgeving over 'zigeuners'. Excuseer, over woonwagenbewoners. Want de term 'zigeuner' ligt erg gevoelig bij veel woonwagenbewoners en -werkers in Vlaanderen. Méér nuance, voorzichtigheid en evenwicht in de berichtgeving is wenselijk.

"Veel woonwagenbewoners ervaren de term 'zigeuner' als een scheldwoord", bevestigt Thieu Schuurmans, die woonwagenwerker is in de provincie Limburg. "Alle mensen die in een woonwagen leven, worden nogal gemakkelijk op één hoopje geveegd, maar onder de woonwagenbewoners heb je diverse groepen, iets wat de media te snel vergeten."

'De zigeuner' wordt soms geassocieerd met de romantiek van de lustige, gebronsde flierefluiter die met zijn viool of accordeon de wijde wereld rondtrekt. Maar net zo goed, en wellicht veel meer, wordt de link gelegd met 'mensen die hier komen stelen'. Het woord zigeuner (cigan, tsigane) zou afkomstig zijn van Athiganoi: het Grieks voor 'onaanraakbaren'. Athiganoi zou ook verwijzen naar een oude sekte in Klein-Azië.

De media zouden het kunnen hebben over "woonwagenbewoners" of, als ze willen preciseren, over Roms, Roma, Manoesjen of voyageurs. Je kunt ook spreken van "mensen met een nomadische cultuur", wel wetende dat niet iedereen nog rondtrekt of in een woonwagen leeft. De Roma bijvoorbeeld zijn meestal sedentair.

Van alle groepen woonwagenbewoners zijn de **Rom-zigeuners** nog het meest mobiel. De Rom trekken vooral in de zomermaanden rond, en spreken hun eigen taal, het Romanes. In de wintermaanden hebben ze bij ons een vaste standplaats in de driehoek Brussel-Antwerpen-Leuven. Om hun brood te verdienen handelen ze vaak in auto's.

Je hebt ook recenter aangekomen **Roma-zigeuners** uit Oost-Europese landen als Roemenië, Tsjechië en Slowakije. Het wegvallen van het IJzeren Gordijn bood hen de kans naar het westen te trekken. De Roma wonen doorgaans in huizen, maar zijn wel erg mobiel. Met andere woorden: ze verhuizen vaak.

Manoesjen vind je al in onze contreien sinds de vijftiende eeuw. Als groep zijn ze veel sterker geïntegreerd dan de Rom-zigeuners. In Vlaanderen leven de Manoesjen hoofdzakelijk in de driehoek Brussel-Antwerpen-Gent. Geregeld sluiten ze huwelijken met 'burgers' of met 'voyageurs'.

Voyageurs zijn autochtonen van wie de voorouders een tijdlang rondtrokken. Heel wat Vlamingen weten zelfs niet dat ze een voyageursverleden in hun stamboom hebben. Sommigen willen liever niet meer weten dat opa of oma als leurder van deur tot deur

trok, ketels lapte, scharensliep was of manden verkocht. Voyageurs praten Nederlands en leven in alle Vlaamse provincies en Brussel. Sommige voyageurs halen nog wel oud ijzer op of drijven handel in auto's, maar steeds vaker werken ze gewoon als bouwvakker of vrachtwagenchauffeur, in de distributie, in de metaalindustrie. *Pour la petite histoire*: ons sympathieke nationale voetbalicoon Jean-Marie Pfaff komt ook uit een voyageursfamilie. Jean-Marie groeide op in een houten woonwagen. Zijn ouders waren tapijtleurders.

Anders en beter

De AVBB publiceerde in 1994 aanbevelingen voor de berichtgeving rond alloctonen en etnisch-culturele minderheden. Daar staat in dat journalisten enkel melding maken van nationaliteit, geboorteland, etnische afkomst, huidskleur, religie of cultuur "wanneer deze informatie relevant is voor het bericht". In veel artikels over 'zigeuners' is er eigenlijk geen reden om naar een etnische of culturele groep te verwijzen. "Vooral populaire dagbladen gaan op dit punt geregeld uit de bocht", hoor je bij woonwagenwerkers. "Erger nog, maar al te vaak wordt de etnische afkomst in titels uitvergroet."

De journalistenbond beveelt verder aan niet onverantwoord te veralgemenen en polariseren en evenmin nodeloos te problematiseren of dramatiseren. Toch lees je in de pers vaak over commotie die ontstaat rond de plannen voor een nieuw woonwagenpark. "Woonwagens werden erkend als een volwaardige woonvorm en zijn opgenomen in de wooncode", zegt Thieu Schuurmans daarover. "Toch blijft er één groot probleem: het gebrek aan voldoende standplaatsen voor woonwagenbewoners."

"Journaliste Liliana Casagrande illustreerde hoe het anders kan met een themadossier rond woonwagenbewoners dat ze in 2006 publiceerde in *Het Belang van Limburg*", herinnert Schuurmans zich. "En het gebruik van de term zigeuner zouden we echt zoveel mogelijk moeten vermijden. Soms verschijnen in de pers goedbedoelde artikelen, maar gaan de goede bedoelingen de mist in door een pejoratieve titel, ongelukkig gekozen citaten of veralgemeningen."

Als er criminele feiten of misbruiken zijn, kunnen en mogen de media daar niet blind voor zijn, dat spreekt vanzelf. Maar er vallen over woonwagenbewoners ook heel andere, opbouwende verhalen te brengen. Een aantal woonwagenbewoners nam in de voorbije jaren deel aan een mediatraining van het Minderhedenforum en leerde zo hoe je (beter) kunt omgaan met journalisten. De woonwagenwerkers in Vlaanderen en Brussel zijn ook zeer nuttige en dankbare aanspreekfiguren. Het Vlaams Minderhedencentrum werkt nauw samen met de woonwagenwerkers en heeft een stafmedewerker die gespecialiseerd is in het thema woonwagenterreinen.

Meer informatie: www.vmc.be en info@vmc.be

Oud-VRT-journalist Marcel Kerff publiceerde in 2000 bij Uitgeverij Van Halewyck Kom, *we zijn tebie!*, over voyageurs in Vlaanderen. En bij Uitgeverij Garant verscheen in 2002 *Laat de was maar hangen. Voyageurs en zigeuners in de straat*. Maurits Eycken is de auteur van *Roma-zigeuners: overleven in een industriële samenleving*, een boek dat in 2006 werd uitgegeven door Acco. Bij het integratiecentrum Foyer werd in hetzelfde jaar een herwerkte versie van *De Roma van Brussel* uitgebracht.

OVER GOESTING EN HET HEILIGE VUUR

Een estafettecolumn van Patrick Van Gompel (VTM)

Ik heb ooit het geluk gehad om de Nederlandse cabaretier Toon Hermans te interviewen. Op 3 oktober 1995 stelde hij in Antwerpen zijn *Schilderijenboek* voor (Uitgeverij Biblo Kalmthout). U vindt een interview met hem misschien niets bijzonders. Ik vond het geweldig om met de man te kunnen praten die mij dikwijls heeft doen dubbel plooiën van 't lachen.

Natuurlijk vroeg ik hem – vrij verrassend – waarom hij schilderde.

Hij dacht lang na en, wellicht om er vanaf te zijn, antwoordde hij met de vraag: "Waarom bent u journalist geworden?"

Ik antwoordde snel in eer en geweten: "Omdat ik niet anders kon en omdat ik niets anders kan."

Toon Hermans vond dat een hoogst vermakelijk antwoord. Hij geloofde me trouwens niet.

Achtenswaardige confraters, kent u ook dat gevoel? Die onstuitbare drift, die nieuwsgierigheid die maar nooit ophoudt? Heeft u ook altijd meer vragen dan antwoorden? Heeft u ook altijd een pen bij en een stukje papier? Let u ook altijd op in de kroeg als er iemand een merkwaardig, een straf of een onmogelijk verhaal vertelt? Wilt u ook altijd alles weten? Gelooft u ook nooit zomaar alles? Ligt u ook altijd op de loer? Of klink ik gewoon ouderwets als een bijna gepensioneerde? Nee toch? Het is dat heilige vuur, denk ik.

De wereld blijft me trouwens verbazen, telkens weer verrassen, in grote en kleine dingen. Die stomme oorlogen natuurlijk, die bananenrepublieken met hun dictators, die kibbelende democratieën, de wereldauteurs met hun fantastische boeken, de mensonterende honger en andere ellende, de frituurbrand in Zevendonk, de Vlaamse thrillerschrijvers, die prachtige strip, dat prachtige muziekstuk, de problemen van de mensen, het genot van de buurman, de ziekte van een vriend, dat enig mooie doelpunt. Wat interesseert ons eigenlijk niét? Halen we ergens onze neus voor op?

Leest u volgend wereldverhaal van bij mij om de hoek. Het decor: een groentewinkel van een Marokkaan in de Otterstraat in Turnhout. Aan clichés en vooroordelen geen gebrek.

Maar toch het is een heel gewone groentewinkel. Het was ook een heel gewone dag.

Ik koop wat groenten en fruit bij mijn winkelvriend Karim, kortweg 'de Marokkaan' genoemd.

Opeens komt er een hele knappe, grote zware zwarte man binnen, in een wit hemd en met dikke lippen. Van die lippen die in strips verboden zijn.

De man gaat wat moeilijk, hij heeft veel weg van Idi Amin,

(Foto Belga)

de voormalige dictator in Oeganda. De zwarte klant ziet er uit alsof hij net drie kippen heeft opgegeten, met onbeleefd veel frieten en mayonaise.

De Marokkaanse groenteboer ziet hem komen en met een venijnig mondje zegt hij tegen de grote zwarte reus in Afrikaans Frans: "Bonjour, President Kabila".

Alsof ze elkaar al jaren kennen zegt de zwarte tegen de bruine man: "Salaam alechoem, Bin Laden!"

Ik schrik me rot en begin vreselijk te lachen. Het is ook een geweldig tafereel. Het is alsof ik op de eerste rij zit van een try-out van een nieuwe cabaretvoorstelling. Maar ik wil u niet afleiden, we staan nog altijd in de groentewinkel.

Voor mij staat een mooi blank meisje met haar handen vol groenten en fruit. Ik kijk vooral naar haar fruit. Ze kan met moeite alles dragen.

De grote zwarte man had het blanke meisje natuurlijk ook gezien en hij zegt tegen de Marokkaan in voortreffelijk Nederlands: "Ik dacht dat dat hier een deftige zaak was, zou jij dat meisje niet even helpen?"

De Marokkaan legt zijn lippen enkele seconden in een Mark Eyskensstreepje en zegt dan tegen de zwarte: "Moi travailleur? Jamais!"

Ik besterf het. Racisme? Laat me lachen. Ik vraag me nog altijd af of ze dat toneeltje alleen maar speelden als er witte neuzen in de zaak waren. Andere blanke klanten keken de ogen uit hun kop. Alsof ze eerst de punten van de jury wilden zien om pas dan in de handen te klappen.

Het verhaal houdt me al jaren scherp. Niets is wat het lijkt, de verrassing loert om de hoek, de zintuigen en een portie hersenen helpen ons verder.

Journalistiek is meer dan clichés herhalen en vooroordelen bevestigen.

Maar waarom Toon Hermans nu zo graag schilderde, dat weet ik niet meer.

Onder embargo

Steeds meer journalisten tekenen in op de **groepsverzekering voor beroeps-aansprakelijkheid** en rechtsbijstand die de AVBB een maand geleden heeft gelanceerd. De polis biedt dan ook een niet te evenaren prijs/kwaliteitsvoordeel, dat journalisten verregaand beschermt tegen dagvaardingen en schadeclaims.

Toch nog maar eens surfen naar www.journalist.be!

Oproep aan alle oud-leden van de **Belgische Foto- en Filmpers**: kom ook eens naar de reünies die ongeveer twee of drie keer per jaar in de cafetaria van het Koning Boudewijnstadion worden georganiseerd. Een gezellige babbel, een glaasje en een spaghetti zullen voor een betaalbaar prijsje uw deel zijn.

Wie op de hoogte wil gehouden worden van de precieze verzameldata, stuurt een mailtje naar photopress@telenet.be.

API, de vereniging van buitenlandse journalisten in België, is *not amused* met uitlatingen van Karel De Gucht, Louis Michel en anderen die menen dat de buitenlandse media hoogst onnauwkeurig berichten over de politieke situatie in België. Volgens De Gucht & Co. maakt de buitenlandse pers veel te veel heisa over het nakende uiteenvallen van het land.

API erkent dat de meeste buitenlandse correspondenten in ons land niet de drie landstalen beheersen, maar voegt er aan toe dat dit een realistische berichtgeving niet in de weg staat.

In een ruk herhaalt API sterk te betreuren dat de Vlaamse overheid het project *Focus on Flanders* heeft opgedoekt, een vertaling in het Frans en het Engels van belangrijke artikelen en commentaren uit de Nederlandstalige pers. De Vlaamse regering verving FoF onlangs door een eigen weekblad, **Flanders Today**. "Maar een Pravda van de Vlaamse regering wordt dit blad niet", bezwoer Mediaminister Geert Bourgeois (N-VA) met klem.

Hoofdredacteur **Rudy Van Camp** verlaat na 12 jaar trouwe dienst VT4/VIJFtv. Op verzoek van de directie blijft Rudy tot 1 maart SBS Belgium wel nog helpen met wijze raad en advies.

Na Piet Deslé (ex-VTM) heeft Lijst Dedecker (LDD) nu ook **Terry Verbiest** (ex-vanalles) binnengehaald als media-expert.

Communicatiewetenschapster **Frieda Saeys** (Universiteit Gent) is overleden. Ze werd 59. Frieda was ondermeer begaan met de beeldvorming van alloctonen en vrouwen in de massamedia. Ze verrichte baanbrekend onderzoek naar een en ander en distilleerde hier ook concrete engagementen uit. In dat kader werkte ze ook herhaaldelijk samen met de AVBB.

Ook overleden is **Claude Jean Bertrand**, emeritus hoogleraar van de Universiteit Parijs II. Hij maakte internationaal naam en faam als promotor van MAS – *media accountability systems*. Bertrand was een fervente verdediger van zelfregulerings-systemen in de journalistiek, dit als alternatief voor overheidsbemoeienis met de pers.

De rechtbank van Brussel heeft in kort geding een uitzending van de RTBF over Moulinsart, de uitgever van **Kuifje**, gedeeltelijk verboden. In de reportage stelde *Questions à la Une* aan de kaak dat Moulinsart-baas Nick Rodwell, de echtgenoot van Hergé's weduwe Fanny Remi, een zwarte lijst van critici hanteert die systematisch worden geboycot.

Rodwell weigert elke commentaar, en dus trok *Questions à la Une* er met een **verborgen camera** op uit om het verhaal van de boycot bevestigd te krijgen. Waarop de Brusselse rechtbank de uitzending verbood. De AJP (zustervereniging van de VVJ) protesteerde met klem tegen deze (overigens ongrondwettige) censuur.

In **Nederland** is eind september een journalist overigens formeel veroordeeld voor het filmen met verborgen camera. Een boete van 1.000 euro mag Alberto Stegeman ophoesten. Hij had undercover beelden gemaakt in de woning van een in illegale wapens handelende justitiemedewerker.

De mannenbladen *Ché* (24.500 oplage) en *Menzo* (7.500 oplage) zitten voortaan onder hetzelfde dak. Dat vloeit voort uit een principieovereenkomst tussen hun respectievelijke uitgevers, **Think-Media** (Ché, P-Magazine, Maxim) en **Meta Media** (Menzo, Motorwereld).

TVBrussel zet zijn 'opentaalpolitiek' door. Op 27 september, niet toevallig de feestdag van de Franse gemeenschap, is voor het eerst een volledig nieuwsblok van 30

minuten in het Frans gemaakt.

Al langer werden Nederlandstalige uitzendingen in het Frans en het Engels ondertiteld. De andere Vlaams-Brusselse media – fbrussel, *Brussel Deze Week* en *Brusselnieuws.be* – sluiten zich bij het opentaalinitiatief aan.

Sanoma is nog niet rond met zijn nieuwe personalitymagazine rond **Goede Liekens**. Het einde van de zomer is als lanceringsmoment duidelijk te vroeg gebleken, en een "tweede onderzoeks-fase" bleek zich op te dringen.

De **Koninklijke Bibliotheek van België** begint binnenkort met de digitalisering van de bergen krantenarchieven die ze bezit. Dat werd hoog tijd: ondermeer de dagbladcollecties uit de oorlogsjaren vertonen stilaan onuitwisbare sporen van verderf. Voogdijminister Marc Verwilghen (Open VLD) maakte 2,3 miljoen euro vrij voor het digitaliseringsproject.

Kerk en Leven, met zijn 420.000 exemplaren nog steeds het meest verkochte weekblad van België, gaat **online**. Surfen naar www.kerknet.be/kerkenleven.

Zoek in de gratis krant *Metro* niet langer naar de column 'Zijspoor' van **Herman Welter**: ze is geschrapt. In zijn column nam Herman wekelijks het openbaar vervoer kritisch onder de loep. Hoofdredacteur Arnaud Dujardin gunde Herman zelfs niet de kans om afscheid te nemen van zijn lezers.

En zoek niet langer naar de weblog van **Sigfried Bracke** op vrtnieuws.net: ook die is weg. Drie collega's van Sigfried in het college van hoofdredacteurs (Pieter Knapen, Jos Bouveroux en Wim Willems) vonden zo'n blog voor een hoofdredacteur niet passend, van collega Kris Hoflack kreeg Bracke wel nog wat steun, meldt *De Standaard*.

In zijn laatste, opvallend veelgelezen blogbericht pakte Bracke lekker venijnig sp.a-voorzitster in spe **Caroline Gennez** aan.

En het vijfkoppige college van VRT-hoofdredacteurs heeft nog werk voor de boeg, met die dekselse **Paul D'Hoore** die eind oktober per sé een wekelijkse nieuwsbrief met beleggingsadviezen wil lanceren. D'Hoore zelf ziet geen onverenigbaarheid met zijn deontologische objectiviteitsplicht, maar met dat standpunt staat hij zo ongeveer alleen.

crossmedia storytelling

23 november 07
24 november 07

International media conference on cross-medial future

Mechelen (Belgium)

State of the Art on media usage –
Mixing content & interactivity for successful
marketing – Storytelling for brands –
360° Newsroom – New technologies
for cross-media – Cross-media for publishers &
broadcasters – New storylines for
interactive narratives – Video art

Cross-media Storytelling 2007 will be a conference with international acclaim.

With media-authorities of prominent organisations like BBC, France24, VPRO, NOS, VRT,
VMMa, De Volkskrant, Sanoma Magazines Belgium, de Persgroep & Roularta Media ...

With experts of the Laboratory for Advanced Media Production (Sydney) &
the Institute for Prospective Technological Studies of the European Commission.

With ExMachina, Vodtec, Insites, Caipirinia, Microsoft, These Days, IBBT, Telenet ...

With researchers from universities of Siena, Rome, Brussels & Amsterdam.

Subscribe now: www.telenetmedia.be/mec-congres

Katholieke
HOGESCHOOL Mechelen

Media expertise centrum

E-mail: mec@khm.be

Phone: +32 (0)15 36 91 50

Participation fee: € 350

Only limited places available.*

*To ensure you can be part of our international
conference a speedy response would be advisable.

SCENARISTEN GILDE

IBBT

HOGESCHOOL
UTRECHT

telenet media

Roularta
Media

